



Comparative Study of Iranian Bachelor's Nursing Education System With UAE: A Descriptive-Comparative Study

Shima Farrokhi¹, Seyed Reza Borzou^{2*}, Ahmad Nooreddini³, Tayebah Hasan Tehrani⁴

1- PhD in Candidate Nursing, Students Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
ORCID:0000-0001-6086-1230

2-Associate Professor, Nursing & Midwifery School, Hamedan university medical science, Hamadan, Iran.
ORCID:0000-0002-7689-9150

3- Phd in nursing, Students Research Center, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.
ORCID: 0000-0002-7785-9476

4- Assitance Professor, Nursing & Midwifery School, Hamedan university medical science, Hamadan, Iran.
ORCID:0000-0001-6786-3116

***Corresponding author:** Seyed Reza Borzou, Associate Professor, Nursing & Midwifery School, Hamedan university medical science, Hamedan, Iran.

Email: Rezaborzou@Gmail.com

Received: 20 April 2022

Revised: 31 Aug 2022

Accepted: 5 Oct 2022

Abstract

Introduction: Nurses are the main force in health services and the level of nursing education is closely related to access and quality of care. This study was conducted with the aim of a comparative comparison of undergraduate nursing education programs in the United Arab Emirates and Iran.

Methods: A descriptive-comparative applied study based on the Brady model has been conducted to compare the structure of the UAE nursing education curriculum with Iran.

Results: In the UAE education system, there are advantages such as placing a valid English language degree as a criterion for admission in the field of nursing for all students, admitting students by the interview in addition to the entrance exam and considering equivalent courses, paying attention to ethics-related courses and innovation and leadership, paying attention to familiarity with different cultures in the UAE, teaching some basic science courses in a combined way and using the latest technologies in the world such as virtual patient are important. Among the problems of UAE nursing are the lack of scientific resources in Arabic, the lack of native nurses to perform culture-based nursing, the shortage of male nurses, and cultural restrictions on encouraging female students to study nursing. The advantages of the Iranian curriculum also include a complete and clear mention of all the elements of the curriculum, and the early presence of students in the clinic for internship units, usually from the second semester.

Conclusions: Some the strengths of the UAE education system such as paying attention to familiarity with different cultures, teaching some basic science courses in a combined way, and using the latest technologies in the world such as virtual disease to improve the level of education and establish a proper connection between clinic and theory can to be used as a model for our country's education system.

Keywords: Comparative study, Bachelor of Nursing, Iran and UAE Nursing Curriculum.

Issn/ © 2022 The Authors. Published by Iranian Nursing Association. This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).Farrokhi Sh, Borzuo SR, Nooreddini A, Hasan Tehrani T. Comparative Study of Iranian Bachelor's Nursing Education System With UAE: A Descriptive-Comparative

Study. Journal of Nursing Education (JNE). February-March 2023. P:11-23 [Persian].





مقایسه تطبیقی نظام آموزشی دوره کارشناسی پرستاری ایران با امارات متحده عربی

شیما فرخی^۱، سید رضا برزو^۲، احمد نورالدینی^۳، طیبه حسن طهرانی^۴

- ۱- دانشجوی دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. ORCID: ۰۰۰۰-۰۰۰۱-۶۰۸۶-۱۲۳۰
 ۲- دانشیار، گروه پرستاری داخلی جراحی، مرکز تحقیقات مراقبت از بیماریهای مزمن (در منزل)، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. ORCID: ۰۰۰۰-۰۰۰۲-۷۶۸۹-۹۱۵
 ۳- دانشجوی دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. ORCID: ۰۰۰۰-۰۰۰۲-۷۷۸۵-۹۴۷۶
 ۴- استادیار، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران. ORCID: ۰۰۰۰-۰۰۰۱-۶۷۸۶-۳۱۱۶

***نویسنده مسئول:** سیدرضا برزو، دانشیار، گروه پرستاری داخلی-جراحی، مرکز تحقیقات مراقبت از بیماریهای مزمن (در منزل)، دانشکده پرستاری و مامایی همدان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
 ایمیل: Rezaborzou@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۷/۱۳

تاریخ بازبینی: ۱۴۰۱/۶/۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱/۳۱

چکیده

مقدمه: پرستاران به عنوان نیروی اصلی خدمات بهداشت و درمان می باشند و سطح آموزش پرستاری با دسترسی و کیفیت مراقبت ارتباط نزدیکی دارد. این مطالعه با هدف مقایسه تطبیقی برنامه آموزش دوره کارشناسی پرستاری امارات متحده و ایران انجام شده است.

روش کار: مطالعه کاربردی، از نوع توصیفی-تطبیقی بر اساس مدل بردی، برای مقایسه ساختار برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری امارات متحده با ایران انجام شده است. جستجوی متون در رابطه با کوریکولوم کارشناسی پرستاری امارات متحده و ایران در پایگاه های اطلاعاتی دانشگاه های هردو کشور انجام گرفت.

یافته ها: در سیستم آموزشی کشور امارات مزیت هایی از جمله معیار قرار دادن مدرک معتبر زبان انگلیسی به عنوان معیار قبولی در رشته پرستاری برای همه دانشجویان، پذیرش دانشجویان با مصاحبه علاوه بر آزمون ورودی و در نظر گرفتن دوره های معادل، توجه به دروس مرتبط با اخلاق و نوآوری و رهبری، توجه به آشنایی با فرهنگ های متعدد در امارات، تدریس برخی از دروس علوم پایه به صورت تلفیق شده و استفاده از جدیدترین تکنولوژی های دنیا مثل بیمار مجازی حائز اهمیت است. از مشکلات پرستاری امارات می توان به کمبود منابع علمی به زبان عربی، کمبود پرستاران بومی برای اجرای پرستاری مبتنی بر فرهنگ، کمبود پرستاران مرد و محدودیت های فرهنگی در تشویق دانشجویان دختر به تحصیل در رشته پرستاری اشاره نمود. مزیت های برنامه درسی ایران نیز شامل ذکر کامل، واضح و مبسوط همه عناصر درسی، حضور زود هنگام دانشجویان در بالین جهت واحدهای کارآموزی معمولاً از نیمسال دوم می باشد.

نتیجه گیری: برخی نقاط قوت سیستم آموزشی امارات از جمله توجه به آشنایی با فرهنگ های متعدد، تدریس برخی از دروس علوم پایه به صورت تلفیق شده و استفاده از جدیدترین تکنولوژی های دنیا مثل بیماری مجازی در جهت ارتقاء سطح آموزش و ایجاد ارتباط مناسب بین بالین و تئوری میتواند به عنوان الگویی برای سیستم آموزشی کشورمان مورد استفاده قرار بگیرد.

کلیدواژه ها: مقایسه تطبیقی، کارشناسی پرستاری، برنامه آموزشی ایران و امارات متحده.

در سراسر جهان، همه دولت ها و جوامع، هدف خود را بر حفظ و ارتقاء سلامت شهروندان قرار داده اند که در این بین آموزش مراقبت از بیمار یک نیاز اساسی در همه سیستم های مراقبتی بهداشتی می باشد. پرستاران همه جوامع در جایگاه خود به عنوان نیروی اصلی خدمات بهداشت و درمان در کشورهای مختلف می باشند و علیرغم تفاوت های گسترده در حمایت سیاسی، منابع مادی و سیستم های آموزش ابتدایی، این درک روز افزون وجود دارد که سطح آموزش پرستاری با دسترسی و کیفیت مراقبت ارتباط نزدیکی دارد. طبق دستورالعمل های استراتژیک جدید سازمان بهداشت جهانی به منظور تقویت خدمات پرستاری، تغییرات اپیدمیولوژیک و جمعیتی، افزایش تقاضای عمومی، اصلاحات سیستم های بهداشتی و نیاز به غلبه بر موانعی همچون فقر و تقاضاهای حقوق بشر نیاز به پرستارانی با مهارت های لازم برای عملکردهای بالینی موثر می باشد. تحقیقات مختلف بارها و بارها رابطه مستقیم بین استانداردهای آموزش عالی و نتایج بهتر برای مددجویان را نشان داده اند [۱]. برنامه های آموزش پرستاری در تمام دنیا روبه گسترش بوده و از دانش آموختگان انتظار می رود با بینش و توانایی، مراقبت پرستاری را در سیستم بهداشتی مطابق با نیازهای جامعه اجرا نمایند [۲]. پرستاری یک رشته جامع علمی کاربردی با تکنیک های علمی است. حرفه پرستاری از موقعیت بسیار مهمی در سیستم بهداشت برخوردار است. آموزش مفاهیم اساسی، دانش اساسی پرستاری و مهارت های پرستاری اولین گام در روند آموزش پرستاری است [۳]. پرستاری یک فعالیت حرفه ای با نقش ها و وظایف متنوع می باشد که نیاز به آموزش هوشمند و به روز دارد [۴]. در صورت عدم طراحی برنامه های مناسب و با کیفیت برای آموزش پرستاری خسارات جبران ناپذیری بر سلامت افراد جامعه، اعتبار علمی دانشگاه و دانش آموختگان وارد می شود [۵]. در دهه های اخیر، در کل دنیا، آموزش پرستاری پیشرفت های وسیعی داشته است که همزمان با پیشرفت ها، چالش هایی در صلاحیت فارغ التحصیلان، کیفیت آموزش و برنامه درسی اصلی پرستاری دیده شده است [۶].

رسالت اصلی دانشکده ها و مراکز آموزش پرستاری ارتقای سطح آموزش و یادگیری یادگیرندگان در طی دوران تحصیل می باشد [۷]. برای ارتقای آموزش پرستاری روش ها و کوریکولوم های کمی و سنتی دیگر پاسخگو نمی باشد [۸].

مطالعات مختلف در سیستم آموزش پرستاری بر لزوم تداوم تغییرات، نیاز به تجزیه و تحلیل و به روز رسانی مستمر خدمات به منظور شناسایی مشکلات و چالش ها برای بهینه سازی کیفیت آموزش و همچنین به منظور تهیه برنامه مدون جامع و همسو با نیازهای سلامت جامعه تاکید می کنند [۹].

[۱۰]. تغییرات قسمتهای متون محتوا و برنامه ریزی درسی باید مبتنی بر گسترش و ارتقای کیفیت آموزش محتوایی تفکر مدار، پرسش محور و با استفاده از فناوریهای نوین آموزشی صورت گیرد [۱۱]. پویایی مراقبتهای بهداشتی منجر به ایجاد چالش هایی برای آموزش دهندگان پرستاری شده که باید در فکر توسعه برنامه های آموزش پرستاری باشند تا بتوانند پرستاران را برای پذیرش نقش ها و مسئولیتهای جدید همسو با تحولات سیستم های بهداشتی و درمانی آماده نمایند. همچنین، موقعیتهای خارج از مراکز آموزشی مانند جهانی شدن آموزش و رقابت بین دانشگاهها می توانند از عوامل مهم مبنی بر نیاز به تغییر برنامه های آموزش پرستاری برای آموزش دهندگان رشته پرستاری باشند [۱۲].

متون مختلف، پدیده روبه رشد جهانی شدن و پرستاری بین فرهنگی را از چالش های خدمت رسانی پرستاری ذکر نموده اند [۱۳]. لذا موسسات آموزشی برای اینکه بتوانند برنامه درسی موثری را ارائه نمایند باید آنها را مرتب مورد بازنگری و اصلاح قرار داده و در مقابل تحولات بیرونی، عکس العمل فعال مناسب را نشان دهند. جهت تحقق این امر بیشتر کشورها از پژوهش های تطبیقی در زمینه آموزش و پرورش بهره گرفته اند [۱۴].

امروزه مطالعات تطبیقی، به عنوان یکی از پویاترین روش های آموزشی نوین، به منظور بررسی تفاوتها و شباهت های نظام آموزشی جهت کشف نقاط قوت و ضعف به عنوان یکی از بهترین شیوه های تحقیقاتی در امور آموزشی و برنامه ریزی مورد توجه پژوهشگران می باشد [۱۴، ۱۵]. در بررسی تطبیقی، دو یا چند پدیده در کنار هم قرار می گیرند و سپس وجوه اختلاف یا تشابه آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند [۱۶]. Bredy، محقق لهستانی و پروفیسور دانشگاه کلمبیا (۱۹۶۴)، مدل مقایسه تطبیقی سیستم های آموزشی را ارائه نمود. طبق مدل Bredy، محققانی که می خواهند مطالعاتی با رویکرد مقایسه سیستم های آموزشی انجام دهند باید با فرهنگ کشورهای تحت مقایسه آشنا شوند و از تعصبات فرهنگی اجتناب نمایند [۱۷]. هدف Bredy از ایجاد دیدگاه مقایسه سیستم های آموزشی ایجاد یک تئوری برای

مقایسه کل سیستم های آموزش عالی بود [۱۸]. مطالعات مختلف نشان می دهند که سیستم های آموزش پرستاری نیز از روش مقایسه تطبیقی استفاده می نمایند [۴، ۵، ۱۱]. لذا با توجه به جایگاه برجسته پرستاری به عنوان رهبر در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و همچنین محرک اصلی در اصلاحات بهداشتی در امارات متحده عربی و استفاده از فناوری های نوین در آموزش بالینی، توصیف سهم بالقوه این حرفه و چالش های موجود آن و برنامه های آموزشی پرستاری این کشور طبق سوابق و امتیازات این دانشگاه [۱۹] در مقایسه با دوره کارشناسی پرستاری ایران مهم به نظر رسید. لذا این مطالعه با هدف مقایسه تطبیقی برنامه درسی دوره آموزش کارشناسی پرستاری در امارات و ایران انجام میشود.

روش کار

مطالعه حاضر یک پژوهش کاربردی و از نوع توصیفی تطبیقی است که با هدف مقایسه توصیفی-تطبیقی برنامه آموزشی مقطع کارشناسی پرستاری ایران با دانشکده پرستاری گلف مدیکال امارات متحده در سال ۱۳۹۹ انجام شده است. داده های مورد نیاز درباره نوینترین برنامه آموزش کارشناسی پرستاری مربوط به دانشگاههای امارات متحده از طریق سایت الکترونیک برخی دانشگاه های معتبر مثل دانشگاه گلف مدیکال و اطلاعات رشته کارشناسی پرستاری از طریق اسناد معتبر و موجود بدست آمد [۱۹]. برنامه آموزش دوره کارشناسی رشته پرستاری ایران مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی (۱۳۹۳) از سایت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی دریافت شد [۲۰]. همچنین جهت جستجو در سایتهای PubMed، Scopus، Science direct، Google scholar، Magiran، SID، پرستاری، کارشناسی پرستاری، کوریکولوم امارات متحده و ایران، مطالعات تطبیقی و روش بردی جستجوی جامعی بین سال های ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۲۰ انجام شد و مقالات واجد شرایط بر اساس معیارهای ورود انتخاب و مورد بررسی قرار گرفت. الگوی به کار رفته در این پژوهش الگوی Bredy

است. بر پایه این الگو داده ها در چهار مرحله مورد تجزیه و تحلیل نهاده شد. این مراحل دربرگیرنده توصیف، تفسیر، هم جواری و مقایسه بودند. در مرحله توصیف، محقق به توصیف موضوع پژوهش بر پایه شواهد و داده هایی پرداخت که از منابع گوناگون یا مشاهده مستقیم و مطالعه اسناد و گزارش های دیگران به دست آمده بود. مرحله تفسیر، دربرگیرنده واری و تفسیر داده هایی است که پژوهشگر در مرحله اول به توصیف آن پرداخته بود، این داده ها بررسی و تفسیر شدند. در مرحله هم جوار سازی، بر پایه داده های به دست آمده در مراحل اول و دوم، دسته بندی لازم انجام گرفت و داده ها در کنار یکدیگر به گونه ای قرار گرفتند که چهارچوبی برای مرحله نهایی شکل گرفت، در پایان در مرحله مقایسه، مسئله پژوهش با توجه به جزییات در زمینه همانندی ها و تفاوت ها و دادن پاسخ به سؤال های تحقیق بررسی و مقایسه گردید. بر پایه این الگو ابتدا برنامه آموزشی دوره کارشناسی پرستاری ایران (از سایت وزارت بهداشت و دانشکده های پرستاری پذیرنده مقطع کارشناسی پرستاری) و برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری دانشگاه گلف مدیکال امارات متحده از سایت دانشگاه مربوطه گرفته شد و مورد بررسی دقیق قرار گرفت. سپس داده ها در قالب جداولی برای هر یک از عناصر برنامه آموزشی تنظیم شد به این ترتیب با نظم دادن به داده ها، همانندی ها و تفاوت ها تعیین و پیشنهادات و راهکارها آشکار گردید.

یافته ها

نتایج برآمده از پژوهش و مقایسه در مورد هریک از عناصر برنامه درسی رشته کارشناسی پرستاری به تفکیک شامل فلسفه، رسالت، دورنما، اهداف، نقش فارغ التحصیلان، شرایط و نحوه پذیرش دانشجو، مشخصات و ساختار دوره، استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی، نحوه ارزشیابی برنامه و پیشرفت تحصیلی به تفکیک در جداول ۱ تا ۴ ارائه شده است. با بررسی هر یک از عناصر و تحلیل و مقایسه تفاوت ها و شباهت ها موارد زیر مهم به نظر می رسد.

عناصر	دانشگاه ایران	دانشگاه کلف مدیگال امارات متحده عربی
تاریخچه و سیر تکاملی دوره	در ایران، آموزش پرستاری سال ۱۲۹۴ هجری شمسی، توسط میسیونرهای مذهبی آغاز گردید. سال ۱۳۳۷ داوطلبان دارای دیپلم متوسطه به مدت سه سال با ارزش معادل کارشناسی پرستاری آموزش می دیدند. نخستین دوره آموزش چهارساله پرستاری، سال ۱۳۴۴ آغاز و از سال ۱۳۵۴، کلیه مراکز آموزش عالی موظف به ارائه برنامه متمرکز دوره چهارساله گردیدند. سال ۱۳۶۴ برنامه های کارشناسی ناپیوسته تصویب شد. دوره های ارشد پرستاری از سال ۱۳۶۱ آغاز شده است [۲۱] تلاش برای تاسیس دوره دکتری پرستاری از دهه ۶۰ آغاز شده ولی اولین دوره سال ۱۳۷۴ از طریق آزمون سراسری پذیرفته شده است [۲۲].	سال ۱۹۹۲ وزارت بهداشت وزارت بهداشت با صدور مصوبه ای وزارت توسعه پرستاری فدرال را برای توسعه و مدیریت خدمات پرستاری در سراسر امارات متحده عربی تأسیس کرد و دانشکده های پرستاری وزارت بهداشت برنامه های کارشناسی پرستاری در سال ۲۰۰۸ توسط چهار ارائه دهنده خدمات آموزشی در سراسر امارات متحده عربی "دانشگاه پزشکی و علوم بهداشتی راس الکاهیم، دانشگاه شارجه، کالج های عالی فناوری و دانشگاه گریفیت" ارائه شد. اولین دوره کارشناسی ارشد پرستاری در سال ۲۰۱۱ برای تأیید اعتبار اولیه در امارات متحده عربی در "دانشگاه پزشکی و علوم بهداشتی راس الکاهیم" ارائه شد. در هیچ یک از دانشگاه های کشور امارات دوره آموزشی دکتری پرستاری ارائه نمیشود و برخی دانشجویان واجد شرایط جهت ادامه تحصیل در این مقطع به صورت بورسیه تحصیلی به سایر کشورها فرستاده میشوند و در سال ۲۰۱۲ مراکز ارائه دهنده دیپلم وزارت بهداشت در برنامه های پرستاری تعطیل شدند [۲۳].
فلسفه	پرستاری جز لاینفک تیم سلامتی است. فرهنگ اسلامی، معنویت و رعایت اصول اخلاقی در همه ابعاد مورد تاکید است و باید ضمن تامین نیازهای فراگیرندگان، زمینه رشد معنویت در آنها فراهم گردد [۲۲].	فلسفه در قالب یک بیانیه و جمله رسمی در سایت دانشکده بیان نشده است اما به طور ضمنی میتوان این برداشت را کرد که دانشگاه کلف مدیکال متعهد به آماده سازی پرستاران حرفه ای است که بالاترین کیفیت مراقبت از بیمار را با هدایت اخلاق، تحقیق و نوآوری ارائه می دهد. این دانشگاه دانشجویان را به تمرکز به سه اصل تحقیقات، آموزش پزشکی و بهداشت تشویق می نماید [۲۴].
رسالت	تربیت دانش آموختگانی است که با تکیه بر دانش روز، مهارت و کارآمدی، ایمان و تعهد، دلسوزی و مهربانی، اخلاق حرفه ای و برقراری ارتباطات موثر حرفه ای، خدمات مراقبت پرستاری مورد نیاز آحاد جامعه را از مرحله پیشگیری تا بازتوانی با روش ها و ابزارهای استاندارد، ارائه کنند [۲۵].	رسالت دانشکده پرستاری کلف مدیکال در راه پیشبرد حرفه پرستاری در امارات و خاورمیانه با استفاده از انواع استراتژیهای آموزشی از جمله آموزش بین حرفه ای به پرستاران فارغ التحصیل در محیطی پویا مراقبت های بهداشتی، عملکردی مبتنی بر شواهد و رفتارهای حرفه ای می باشد [۲۴].
دورنما	طی ده سال آینده برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری همگام با نیازهای در حال تغییر جوامع به نحو پویایی خواهد توانست استانداردهای منطقه ای و جهانی آموزش پرستاری را کسب کند. دانش آموختگان کارشناسی پرستاری حاصل از اجرای این برنامه، جایگاه تعریف شده و موثری در ارائه مراقبت ها در کلیه سطوح سلامت از پیشگیری تا بازتوانی در نظام سلامت کشور به دست خواهند آورد [۲۵].	چشم انداز دانشکده پرستاری کلف مدیکال دستیابی به الگوی تعالی و به رسمیت شناخته شده در سطح ملی و بین المللی، برای آموزش نوآورانه و برنامه های پویا با استفاده از تحقیقات و رویکردهای خلاقانه برای بالین باشد. چشم انداز مدیران دانشگاه تبدیل شدن به موسسه پیشستاز در تربیت بهترین پرستاران حرفه ای در سطح محلی، ملی و بین المللی می باشد که قادر به اصلاح حرفه پرستاری باشند [۲۴].
اهداف	-با بیماران، همراهان، خانواده، پزشک معالج و اعضای دیگر تیم سلامت ارتباط مناسب و موثر حرفه ای برقرار نماید. -با نگاه پژوهشی نیازهای سلامت مددجویان را در قالب تشخیص پرستاری تعیین نماید. -برای برطرف کردن مشکلات و ارتقای سلامت مددجویان برنامه مراقبتی تدوین نموده آنرا اجرا و ارزشیابی نمایند. -مراقبت از بیماران در همه رده های سنی نماید و آموزش به مددجویان، همراهان و خانواده آنان -توانایی هماهنگ کردن تیم سلامت برای رفع مشکلات پرستاری مددجویان را داشته باشند [۲۵].	-هدف دانشگاه کلف مدیکال آماده سازی پرستاران حرفه ای است که بالاترین کیفیت مراقبت از بیمار را با هدایت اخلاق، تحقیق و نوآوری ارائه می دهد. -هدف استراتژیک ۱: ارتقاء کیفیت آموزش برنامه کارشناسی پرستاری -هدف استراتژیک ۲: ارتقاء فعالیتهای پژوهشی در دانشکده و ایجاد فرهنگ تحقیق در دانشکده ها و دانشجویان -هدف استراتژیک ۳: ایجاد برنامه های پیشرفته و نوآوری در پرستاری [۲۴].

جدول ۲. مقایسه شرایط و نحوه پذیرش دانشجو و نقش فارغ التحصیلان دانشگاه ایران و امارات متحده عربی

عناصر	ایران	دانشگاه گلف مدیگال امارات متحده عربی
شرایط و نحوه پذیرش دانشجو	پذیرش دانشجو به صورت متمرکز از بین داوطلبین گروه آزمایشی علوم تجربی و از طریق آزمون سراسری با داشتن شرایط تحصیلی، سلامت جسمی و روانی لازم طبق مقررات انجام می گیرد [۲۵].	در دانشگاه گلف مدیکال متقاضی باید: حداقل ۱۲ سال آموزش مدرسه را گذرانده باشد. کلیه متقاضیان باید ۱۷ سال سن را در تاریخ یا قبل از ۳۱ دسامبر در سال پذیرش تکمیل کنند. -متقاضی باید هر یک از آزمون های زیر را برای تسلط به زبان انگلیسی با حداقل نمره به شرح زیر گذرانده باشد: ۱۱۰۰ تست زبان استاندارد در امارات (EmSAT) ۵۰۰نمره ۶۱ (iBT) -۱۳۳ (TOEFL) ۵۰۰ در آلیتس برای آکادمیک ۳۶ - ۴۴ در PTE یا معادل آن در هر تست استاندارد بین المللی - دانش آموز باید در پایه دوازدهم حداقل نمره کلی ۷۰٪ را کسب کند. -دانش آموز باید هر سه موضوع علوم زیست شناسی، شیمی، فیزیک را در کلاس های دهم، یازدهم یا دوازدهم به پایان برساند. -تمام متقاضیان باید از نظر ویژگیهای شناختی و غیرشناختی مورد ارزیابی قرار بگیرند که نشان از استعداد آنها برای حوزه انتخابی مورد مطالعه توسط کمیته پذیرش است شامل مصاحبه های متعدد و مصاحبه های شخصی می باشد تا تعیین کند که آیا فرد مناسب رشته پرستاری میباشد یا خیر؟ [۲۴]
نقش فارغ التحصیلان	-نقش های دانش آموختگان پرستاری در جامعه شامل نقش های مراقبتی -حمایتی و آموزشی- پژوهشی- مشاوره می باشد. -نقش های مراقبتی حمایتی وظایف شامل: برقراری ارتباط مناسب با مددجو و خانواده پزشک معالج و سایر اعضای تیم درمان در راستای حل مشکل سلامت مددجویان، ارتباط موثر سازمانی، مشارکت و همکاری با سایر اعضای گروه سلامت در ارائه خدمات به بیماران، آماده سازی جسمی و روانی بیماران جهت اقدامات درمانی تهاجمی، هماهنگی برای اقدامات درمانی و اجرای دستورات پزشک معالج. -در نقش آموزشی، پژوهشی- مشاوره ای -شامل: آموزش خودمراقبتی، آموزش نحوه مصرف داروها، مراقبت در منزل و پیگیری درمانی، ثبت دقیق داده های بالینی با رویکرد پژوهشی [۲۵].	صلاحیت های فارغ التحصیل پس از اتمام موفقیت آمیز لیسانس علوم پرستاری (BSN) شامل: ادغام دانش، مهارت ها و ارزش های هنرهای لیبرال، علوم، علوم انسانی و نظریه های پرستاری برای ارائه مراقبت جامع، صالح و ایمن برای افراد، خانواده ها و جوامع در یک جامعه چند فرهنگی، استفاده از فرایند پرستاری به عنوان چارچوبی در مراقبت، ارزیابی و ترکیب دستورالعملهای عملی مبتنی بر شواهد و یافته های تحقیق برای بهبود نتایج بیمار، برقراری خدمات درمانی پرستار با کیفیت بالا، ارتباطات درمانی و بین حرفه ای مؤثر، استفاده از انفورماتیک بهداشتی و فناوری مراقبت از بیمار در مدیریت مراقبت، همکاری با دیگر کارکنان مراقبت های بهداشتی با کار وابسته، مستقل و وابسته به یکدیگر برای ارائه خدمات محور بیمار به افراد، خانواده ها و جوامع، -اجرای مهارتهای مدیریت و رهبری مؤثر، مسئولیت پذیری و مسئولیت در مورد یادگیری مادام العمر و مهارت های حرفه ای، استفاده از اصول اخلاقی، قوانین و مقررات مربوط به عمل پرستاری در امارات متحده عربی و در سطح جهان [۲۴].

جدول ۳. مقایسه استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی و نحوه ارزشیابی برنامه و پیشرفت تحصیلی دانشگاه ایران و امارات متحده عربی

عناصر	ایران	دانشگاه گلف مدیگال امارات متحده عربی
استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی	راهنمای های آموزشی بسیار متنوع می باشد و شامل: آموزش مبتنی بر وظایف، آموزش جامع نگر، آموزش مبتنی بر مشکل، آموزش مبتنی بر موضوع، آموزش بیمارستانی، آموزش مبتنی بر شواهد، آموزش سیستماتیک و آموزش مبتنی بر ارائه خدمات می باشد در این دوره آموزشی از روشها و فنون های آموزشی مانند انواع کنفرانس های داخل بخشی، بین بخشی، بین رشته ای، سمینارها، بحث در گروه های کوچک، کارگاه های آموزشی، ژورنال کلاب ها، گزارش های صبحگاهی، راندهای کاری و آموزشی، آموزش در اتاق عمل یا اتاق اقدامات عملی پرستاری، آموزش از راه دور بر حسب امکانات و شبیه سازی، مشارکت در آموزش رده های پایین تر، خود آموزی و روش ها و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی می باشد [۲۵].	دانشگاه گلف مدیکال دانشجویان را به سمت پرستاری مبتنی بر شواهد سوق میدهد از جمله اقدامات این دانشگاه برای تحقق این هدف روشهای تدریس شامل یادگیری مبتنی بر مشکل، یادگیری مبتنی بر تیم، یادگیری تعاملی مبتنی بر بیمار، مجازی شبیه سازی مبتنی بر شبیه سازی، یادگیری مبتنی بر مسئله در آموزش پزشکی، و برنامه یادگیری بیمار مجازی VPL، که نوآوری یادگیری مبتنی بر مشکل در آموزش پزشکی آنلاین مبتنی بر هوش مصنوعی که توسط دانشگاه پزشکی خلیج فارس و شرکت فناوری برتر سوئیس اجرا میشود. همچنین این دانشگاه به مرکز سیستم اطلاعات بیمارستان گلف نیز متصل است و دانشجویان بصورت عملی میتوانند مهارت های لازم برای چگونگی ورود داده ها و بازیابی اطلاعات بیماران را در قالب چارت و به صورت آنلاین بیاموزند. یادگیری آنلاین و به روز از سال اول و تماس با بیماران جهت آموزش از همان سال اول تحصیل و یادگیری از طریق بیمار مجازی از دیگر مزیت هاست. تأکید این دانشگاه بر پژوهش و آموزش بالینی آنها در مسیر ظهور به عنوان یکی از دانشگاه های برتر تحقیقاتی مستقر در منطقه سوق می دهد. همچنین یک برنامه درسی پویا ارائه می دهد، که آموزش عالی بالینی را ارائه می دهد، علوم پایه را با تجربه بالینی ادغام می کند و از فناوری های نوین استفاده می کند [۲۴].
نحوه ارزشیابی برنامه و پیشرفت تحصیلی	انواع روشهای کتبی و شفاهی، آزمون تعاملی رایانه ای، OSCE، OSFE، DOPS، آزمون ۳۶۰ درجه، ارزیابی کارپوشه شامل: ارزیابی لاگ بوک و ارزیابی اخلاقی می باشد که دفعات ارزیابی به سه صورت مستمر، دوره ای و نهایی می شود [۲۵].	-روش های ارزیابی مشابه ایران میباشد. سایر روشهای ارزیابی شامل، خودارزیابی دانشجویان در محیط های بالینی تا مسئولیت مشارکت در تمرین حرفه ای را بر عهده بگیرند و پیشرفت حرفه ای منظم و / یا یادگیری بیشتر را به عهده بگیرند. برنامه های درسی پرستاری در این دانشکده مبتنی بر شایستگی و معیارهای بین المللی ANA است و بهترین شیوه ها را در روش آموزش یادگیری و ارزیابی بر اساس معیارهای ANA اتخاذ کرده است [۲۴].

عناصر	ایران	دانشگاه کلف مدیگال امارات متحده عربی
مجموع واحدهای درسی	-دروس مجموعاً واحد ۱۳۰ شامل ۲۲ واحد دروس عمومی شامل: اندیشه اسلامی به صورت اجباری و اختیاری در طی دوره ارائه می شود. ۱۵ واحد دروس پایه شامل: تشریح، فیزیولوژی، بیوشیمی، میکروب شناسی و آمار حیاتی می باشد. ۵۴ واحد دروس تخصصی پرستاری ۱۸ واحد کارآموزی ۲۱ واحد واحد کارآموزی در عرصه	- دروس مجموعاً ۱۲۸ واحد شامل: ۱۲ واحد دروس عمومی فرهنگ اسلامی و زبان عربی و انگلیسی، روش تحقیق و آمار و پروژه تحقیقاتی و انفورماتیک. ۲۲ واحد دروس علوم پایه داروشناسی، پاتوفیزیولوژی، زیست سلولی و ملکولی و بیوشیمی ۵۳ واحد دروس تخصصی تئوری پرستاری ۴۱ واحد کارآموزی بالینی که مستقیماً زیر نظر اعضای هیئت علمی بالینی اجرا میگردد [۲۴].
برنامه ترمی تفکیک شده	-ترم اول: بیوشیمی (۱/۵ واحد)، تشریح (۲ واحد)، فیزیولوژی (۳ واحد)، میکروب شناسی (۱/۵ واحد)، انگل شناسی (۱/۵ واحد)، روانشناسی فردی و اجتماعی (۲ واحد)، اصول و مهارت های پرستاری (۴ واحد)، یک درس از آشنایی با منابع اسلامی (۲ واحد)، انایی با ارزشهای دفاع مقدس (۲ واحد) -ترم دوم: داروشناسی (۲ واحد)، مفاهیم پایه پرستاری (۲ واحد)، تربیت بدنی (۱ واحد)، انگلیسی عمومی (۳ واحد)، یک درس از مبانی نظری اسلام (۲ واحد)، ادبیات فارسی (۳ واحد)، تغذیه و تغذیه درمانی (۱/۵ واحد)، بررسی وضعیت سلامت (۱ واحد)، فناوری اطلاعات در پرستاری (۱ واحد)، اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای (۱/۵ واحد)، کارآموزی اصول و مهارت های پرستاری (۱ واحد)، -ترم سوم: فرایند آموزش به بیمار (۱ واحد)، پرستاری بهداشت مادر و نوزاد (۲/۵ واحد)، پرستاری سلامت فرد و خانواده (۱/۵ واحد)، پرستاری بزرگسالان سالمندان (۱) (۳ واحد)، ژنتیک و ایمنولوژی (۲ واحد)، اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های شایع در ایران (۱ واحد)، یک درس از اخلاق اسلامی (۲ واحد)، دانش خانواده و جمعیت (۲ واحد)، تربیت بدنی (۱) (۱ واحد)، کارآموزی فارماکولوژی بالینی (۱ واحد)، پرستاری بهداشت روان (۲ واحد)، -ترم چهارم: پرستاری بزرگسالان سالمندان (۲) (۳ واحد)، پرستاری کودک سالم (۲ واحد)، پرستاری در اختلالات سلامت و مادر نوزاد (۲ واحد)، آمارحیاتی مقدماتی (۱ واحد)، تحقیق در پرستاری (۱/۵ واحد)، پرستاری سلامت جامعه (۱/۵ واحد)، کارآموزی پرستاری بزرگسالان سالمندان (۱) (۲ واحد)، کارآموزی بهداشت مادر نوزاد (۲ واحد)، تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران (۲ واحد)، پرستاری بیماریهای روان (۲ واحد)، -ترم پنجم: پرستاری بیماری های کودکان (۳ واحد)، زبان تخصصی (۲ واحد)، پرستاری بهداشت محیط (۱ واحد)، پرستاری بزرگسالان سالمندان (۳) (۴ واحد)، مراقبت های پرستاری در منزل (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری بزرگسالان سالمندان (۲) (۲ واحد)، کارآموزی سلامت جامعه (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری بهداشت روان (۲ واحد)، -ترم ششم: مراقبت های جامع پرستاری در بخش های ویژه (۳ واحد)، پرستاری اورژانس در بحرانها و حوادث (۱/۵ واحد)، اصول مدیریت خدمات پرستاری (۲ واحد)، یک درس از تاریخ اسلام (۲ واحد)، یک درس از مبانی نظری اسلام (۲ واحد)، یک درس از انقلاب اسلامی (۲ واحد)، کارآموزی مراقبت های پرستاری در بخش های ویژه (۱ واحد)، کارآموزی پرستاری بیماری های کودکان و کودک سالم (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری بزرگسالان سالمندان (۳) (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری در مشکلات شایع ایران (۱ واحد) -ترم هفتم: کارآموزی در عرصه پرستاری بزرگسالان سالمندان (۳-۱) و پرستاری مراقبت در منزل (۸ واحد)، کارآموزی در عرصه مراقبت های پرستاری در بخش های ویژه (۳ واحد)، -ترم هشتم: کارآموزی در عرصه بهداشت مادر نوزاد (۲ واحد)، کارآموزی در عرصه پرستاری سلامت جامعه/فرد/خانواده و محیط (۲ واحد)، کارآموزی در عرصه پرستاری بیماری های کودکان (۲ واحد)، کارآموزی در عرصه اصول مدیریت خدمات پرستاری (۲ واحد)، کارآموزی در عرصه پرستاری اورژانس در بحرانها و حوادث غیر مترقبه (۲ واحد).	-ترم اول: زبان عربی (۱ واحد)، زبان انگلیسی برای علوم بهداشتی (۳ واحد)، فرهنگ اسلامی (۲ واحد)، زیست سلولی و ملکولی (۳ واحد)، شرح علوم اخلاقی و رفتاری (۳ واحد)، کمک های اولیه و احیاء پایه (۲ واحد)، مبانی پرستاری (۱) (۲ واحد)، کارآموزی آشنایی با بیمارستان (۱) (۱ واحد) و کنترل عفونت و آشنایی با بیمارستان، ترم دوم: جامعه امارات و تنوع فرهنگی (۲ واحد)، آشنایی با فناوری اطلاعات (۱ واحد)، سیستم بدن انسان (۱) (۴ واحد)، بیوشیمی (۲ واحد)، مبانی پرستاری (۲) (۳ واحد)، کارآموزی (۳) (۳ واحد) (ارتباط با بیمار و شرح حال و چک علام حیاتی) -ترم سوم: سیستم بدن انسان (۲) (۴ واحد)، تغذیه و رژیم درمانی (۲ واحد)، میکروبیولوژی عمومی (۲ واحد)، انفورماتیک پرستاری (۱) (۱ واحد)، ارزیابی سلامت (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت روان (۲) (۲ واحد)، کارآموزی (۳) (۳ واحد) (ارزیابی سلامت سیستم های بدن). -ترم چهارم: آمارزیستی (۳) (۳ واحد)، پاتوفیزیولوژی (۳) (۳ واحد)، داروشناسی و درمان (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت بزرگسالان (۱) (۳) (۳ واحد)، پرستاری سلامت جامعه (۱) (۳) (۳ واحد)، کارآموزی پرستاری بهداشت خانواده و جامعه (۱) (۱ واحد) -ترم پنجم: تحقیق در پرستاری (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت بزرگسالان (۲) (۳) (۳ واحد)، پرستاری بهداشت روان (۲) (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت بزرگسالان (۲) (۲) (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری بهداشت خانواده و جامعه (۱) (۱ واحد) -ترم ششم: پرستاری سلامت بزرگسالان (۳) (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت کودکان (۱) (۳) (۳ واحد)، کارآموزی پرستاری سلامت بزرگسالان (۲) (۲) (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری زنان و زایمان (۲) (۲) (۲ واحد) -ترم هفتم: پرستاری زنان زایمان (۲) (۲) (۲ واحد)، پرستاری سلامت کودکان (۲) (۲) (۲ واحد)، آموزش پرستاری (۲) (۲) (۲ واحد)، کارآفرینی، نوآوری و رهبری پایدار (۳) (۳) (۳ واحد)، کارآموزی پرستاری سلامت کودکان (۲) (۲) (۲ واحد)، کارآموزی پرستاری زنان و زایمان (۲) (۲) (۲ واحد)، کارآموزی مدیریت و کارآفرینی (۳) (۳) (۳ واحد) -ترم هشتم: رهبری و مدیریت در پرستاری (۲) (۲) (۲ واحد)، دوره قبل از صدور مجوز (۱) (۱) (۱ واحد)، پروژه تحقیقاتی (۳) (۳) (۳ واحد)، کارآموزی بالینی تمدید شده (۱۰) (۱۰) (۱۰ واحد) شامل: کارآموزی های سلامت بزرگسالان، مراقبت ویژه و اتاق عمل، سلامت جامعه و زنان زایمان، کودکان و مدیریت و آمادگی جهت امتحان کلی برای صدور مجوز صلاحیت است که تحت نظارت اعضای هیئت علمی بالینی اجرا میگردد.

آموزش انتخابی، (آموزش تابستانی) که پانزده سال پیش (در سال ۲۰۰۱) آغاز شده، ویژگی ویژه ای در امکانات آموزشی ارائه شده توسط دانشگاه پزشکی خلیج فارس است. این یک برنامه منحصر به فرد و ابتکاری است که برای در معرض قرار گرفتن روش های مراقبت های بهداشتی و تحقیقات و تفاوت های ظریف پیشرفت های پزشکی به صورت بین المللی طراحی شده است. دانشجویان امارات این فرصت را دارند که از دانشگاه ها، بیمارستان ها، داروخانه ها و صنایع وابسته و همچنین آزمایشگاه های تحقیقاتی در کشورهای مختلف بازدید کنند و با بیماران، پزشکان، داروسازان و سایر ارائه دهندگان خدمات بهداشتی و درمانی ارتباط برقرار کنند [۲۴].

علاوه بر موارد فوق: گذراندن کارگاه های آموزشی مهارت های ارتباطی، کنترل عفونت، ایمنی مددجو، مهارت های زندگی، اخلاق حرفه ای، آموزش به مددجو، اعتباربخشی، حاکمیت بالینی، جایگاه پرستار در برنامه پزشک خانواده، نقش پرستاران در پدافند غیر عامل و آشنایی با مخاطرات شغلی برای دانشجویان پرستاری الزامی می باشد [۲۵]

بحث

این مطالعه با هدف مقایسه نظام آموزشی مقطع کارشناسی پرستاری در ایران و امارات متحده عربی از نظر شرایط پذیرش دانشجو، اهداف و رسالت، ساختار کلی، طول دوره و محتوای آموزشی، روش های یاددهی و یادگیری و استراتژی های آموزشی مورد استفاده، نقش و وظایف دانش آموختگان، شیوه های ارزشیابی، قوانین اشتغال کارشناس پرستاری و ارائه پیشنهادهای کاربردی برای بهبود بخشیدن به وضعیت برنامه درسی ایران انجام گردید.

از نظر تاریخچه رشته پرستاری در دو کشور میتوان گفت که زمان شروع فعالیت آموزش پرستاری در ایران حدود نیم قرن پیشتر از شروع آموزش پرستاری در امارات متحده بوده است و آغاز فعالیت دانشگاهی پرستاری نیز حدود نیم قرن زودتر از امارات متحده بوده است. شروع دوره های تحصیلات تکمیلی پرستاری شامل ارشد و دکتری نیز در ایران زودتر از امارات متحده آغاز شده است و آموزش پرستاری در طی ۳۰ سال گذشته به سرعت در ایران توسعه یافته است [۲۶]. با توجه به اینکه آموزش نظری و بالینی در حال حاضر با کمبود مربی های متخصص آموزش بالینی روبروست و تدوین برنامه های پرستاری کارشناسی ارشد برای مطابقت با نیازهای فزاینده مردم و استانداردهای ملی و بین المللی برای ارائه خدمات درمانی با کیفیت در امارات نیز آهسته است و فقط یک موسسه در امارات متحده عربی کارشناسی ارشد تخصصی در برنامه های پرستاری را ارائه می دهد، کشور امارات برای ارتقاء مهارت در این حرفه و جهت واقع گرایانه شدن و دست یافتنی شدن دورنمای دانشگاه باید رویکردی استراتژیک را توسعه دهد که نیاز به تلاش بیشتر و سرعت رشد بیشتری در حرفه پرستاری دارد و کشور ایران در این زمینه موفق تر و پویاتر عمل کرده است.

در کشور ایران شاهد افزایش روز افزون تعداد پرستاران ایرانی هستیم که ضمن فعالیت در محیط های بالینی در حال تحصیل در مقاطع ارشد و دکترای پرستاری هستند و

این به عنوان نکته ی مثبتی در نظام آموزشی پرستاری و سیستم بهداشتی درمانی کشور ایران مطرح می باشد و در کشور ما با اینکه هنوز هم کمبود تعداد پرستار وجود دارد اما غالب پرستاران کشورمان بومی هستند و نیروی پرستار مهاجر در ایران بسیار کم می باشد در حالیکه دوره های تحصیلات تکمیلی در کشور امارات جوان می باشند و در این کشور پرستاران بومی اماراتی در حال حاضر به طور متوسط ۳٪ از کل پرستاران شاغل در مراکز بهداشت و درمان را تشکیل می دهند. علاوه بر این، پرستاران مهاجر ممکن است چالشی در ارائه خدمات درمانی فرهنگی مناسب در امارات متحده عربی ایجاد کنند. در نتیجه در این شرایط کمبود جهانی پرستاری نیاز به ملی سازی نیروی کار پرستاری در امارات متحده عربی و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس وجود دارد. عوامل مختلفی ممکن است در درجه های مختلف با کاهش تعداد اتباع امارات متحده عربی در حرفه پرستاری نقش داشته باشد. از جمله این عوامل می توان به پایین بودن وضعیت پرستاری در امارات متحده عربی، تغییر در برنامه های اصلی پرستاری در کشور، کمبود منابع آموزشی عربی، سبک زندگی مرفه اتباع امارات متحده عربی و همچنین هنجارهای شدید فرهنگی و ارزشهای دینی در آنها اشاره کرد. در جهت حل برخی از این مشکلات در کشور امارات تلاش شد تا با حمایت از توصیه های WHO-EMRO (۱۹۹۸)، برنامه های کارشناسی پرستاری (BSN) را به منظور پرورش پرستاران واجد شرایط که قادر به مقابله با جدیدترین فن آوری ها هستند را تهیه کنند [۲۷، ۲۸].

فلسفه کارشناسی پرستاری، در ایران به تفصیل بیان شده است. در نقد فلسفه ایران، پاسخگویی به نیازهای حرفه و رشته رعایت شده است. در رابطه با خلاصه و قابل درک بودن فلسفه ایران میتوان گفت که بیانیه فلسفی خلاصه نیست شامل ۱۸ مورد و بسیار وسیع نوشته شده است و باور و ارزشی که دقیقاً روی آن تاکید کند مشخص نیست،

و نهایی در ارائه خدمات سلامت به شمار می آید، داشته باشد [۲۸]. که به عنوان نقطه قوت کشور امارات مطرح است. دورنمای ذکر شده برای ایران، ساده، قابل درک، دست یافتنی و کامل بیان شده است و دورنمای ذکر شده در دانشگاه امارات بر آموزش نوآورانه و برنامه های پویا در سطح ملی و بین المللی تاکید دارد. از طرفی قابل انعطاف است و تاکید بر خلاقیت و نوآوری در کوریکولوم مشهود است.

اهداف دانشگاه ایران واضح و قابل درک و کلی و قابل دستیابی است و با استفاده از روشهای مناسب قابل سنجش و دستیابی است همچنین اهداف مرتبط با عوامل حیاتی سازمان که مراقبت و برآورده کردن نیازهای سلامت مددجویان است میباشد اما در برگیرنده همه عملکرد سازمان نیست مثلاً از آموزش به همتایان یا فعالیت در دانشکده یا پیشگیری هدفی نوشته نشده است. در حالی که در دانشگاه امارات اهداف استراتژیک به صورت واضح و قابل درک بیان شده است. اهداف از این نظر که پرستار بتواند نیازهای بهداشتی هر سه سطح را برطرف کند کلی است. همچنین مراحل رسیدن به این اهداف و روشهای مناسب که بتوان آنها را اندازه گیری نمود ذکر شده است. تاکید بر تحقیق، نوآوری و پژوهش در دوره کارشناسی پرستاری نقش بسیار مهم و کلیدی دارد. در کوریکولوم ایران تاکید بر تحقیق و نوآوری غالباً محدود به مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری است در حالی که از دانشجویان مقطع کارشناسی انتظار فعالیت های پژوهشی و کاربرد آن در بالین را دارد. اما در کشور امارات پرستاران از مقطع کارشناسی جهت ارائه خدمات حرفه ای با کیفیت با هدایت اخلاق، تحقیق و نوآوری آماده میشوند. همچنین ارزیابی و ترکیب دستورالعمل های عملی مبتنی بر شواهد و یافته های تحقیق برای بهبود نتایج بیمار و ارائه مراقبت بین فرهنگی یکی از نقاط برجسته نظام آموزشی این کشور است.

در ایران همه نقشهای توصیف شده برای فارغ التحصیلان پرستاری متناسب با حرفه است ولی برخی نقشها در دوره کارشناسی مثل نقش آموزشی پژوهشی و مشاوره ای کمتر از نقش مراقبتی و حمایتی اهمیت دارد و در کل میتوان گفت که نقش ها منطبق بر واقعیت، رسالت است اما برخی نقشها مثل نقش مشاوره ای به آسانی قابل دسترس نیست. در کشور امارات نقش فارغ التحصیلان منطبق بر واقعیت و رسالت دانشگاه که ارائه مراقبت بهداشتی، عملکردی مبتنی

همپنین ساده و صریح نیست اما راهنمای عملکرد سازمان در سطوح بالا است. از نظر زیر بنای تئوریک فلسفه ایران قابل فهم است و براساس تئوری سیستمی، تعاملی و کل نگر است. در مقایسه فلسفه آموزش پرستاری امارات در قالب یک بیانیه و جمله رسمی در سایت دانشکده بیان نشده است اما به طور ضمنی میتوان این برداشت را کرد که فلسفه ایده آل دانشکده پرستاری دانشجویان را به تمرکز به سه اصل تحقیقات، آموزش پزشکی و بهداشت تشویق می نماید و بستر مناسبی جهت تحقیق و نوآوری ارائه می دهد. فلسفه این دانشگاه جهت ارائه راهنمایی عملکرد سازمان در سطوح بالا به طور ضمنی اشاره کرده است مدیران سطح بالای پرستاری باید در تقویت دانشجویان پرستاری در حوزه خدمت همه جانبه، پژوهش، مدیریت و آموزش فعالیت کنند. در فلسفه دانشگاه امارات اساس تئوریک مشخص و قابل فهمی به صورت صریح بیان نشده است اما بیان می کند در این دانشگاه، همیشه تاکید بر «یادگیری از طریق انجام» است. بنابراین می توان برداشت کرد که فلسفه پراگماتیسم (عملگرا) بر پرستاری دانشگاه گلف مدیکال حاکم است.

در رسالت برنامه پرستاری ایران، به تربیت پرستاران دارای اخلاق حرفه ای و خدمات رشته پرستاری به آحاد جامعه در سطوح مختلف پیشگیری اشاره شده است اما در رسالت دانشگاه امارات بر ارائه دانش و مهارت های صحیح در پرستاری و همکاری پرستاران با سایر رشته های بهداشتی درمانی و اجرای مراقبت پرستاری مبتنی بر فرهنگ به مردم امارات و خاورمیانه و گروه های فرهنگی و مذهبی تاکید شده است. استفاده از انواع استراتژی های آموزشی از جمله آموزش بین حرفه ای به پرستاران فارغ التحصیل یکی از نقاط قوت برجسته در برنامه آموزشی کشور امارات است. آموزش بین حرفه ای یکی از روش های آموزشی است که می تواند باعث افزایش همکاری های بین حرفه ای و بهبود کیفیت مراقبت از بیمار شود. در سیستم مراقبتی همکاری با تمرکز بر نیازهای بیمار و پیامدهای حاصل از برنامه مراقبتی صورت میگیرد در این بین همکاری بین پرستاران و پزشکان در بردارنده کار تیمی، تصمیم گیری مشترک در خصوص موضوعات سلامتی، دنبال کردن برنامه های مراقبتی بیمار جهت حل مشکلات وی است. با توجه به اهمیت آموزش و یادگیری بین حرفه ای در بهبود دانش، نگرش و مهارت حرفه های سلامت، این نوع آموزش می تواند نقش مهمی در ارتقاء سلامت که هدف غایی

بر شواهد و رفتارهای حرفه ای است میباید و با صراحت در زمینه های تحقیق و بالین نحوه عملکرد و انتظارات را بیان کرده اما در زمینه همکاری فارغ التحصیلان در زمینه آموزش نقشی در نظر نگرفته است.

شرایط و نحوه پذیرش دانشجو، در کشور ایران به صورت متمرکز و بر اساس آزمون ورودی دانشگاه ها و بدون مصاحبه می باشد. مطالعه حاج باقری و همکاران نشان داد نزدیک به نیمی از دانشجویان پرستاری، به لحاظ بارزترین خصوصیات شخصیتی با خصوصیات لازم برای حرفه پرستاری سازگاری نداشتند و پیشنهاد میشود که از آزمون های شخصیت و تستهای رغبت سنج برای انتخاب بهترین دانشجویان از میان افرادی که صلاحیت های علمی و استعداد تحصیلی خوبی را نشان داده اند، برای تحصیل در رشته پرستاری استفاده شود [۲۹]. مطالعه ای دیگر با هدف بررسی عوامل تاثیرگذار و میزان تاثیر آن ها بر علاقه دانشجویان پرستاری نسبت به حرفه خود در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کاشان پیشنهاد داد که در سیستم گزینش دانشجو تغییراتی ایجاد گردد و علاوه بر نمره ی آزمون سراسری، ویژگی های دیگری مانند علاقمندی و شخصیت فراگیران نیز مورد بررسی قرار گیرد [۳۰]. از مهم ترین تفاوت های کوریکولوم آموزش کارشناسی پرستاری دانشگاه امارات با ایران نحوه پذیرش دانشجو می باشد در این دانشگاه تمام متقاضیان باید از نظر ویژگیهای شناختی و غیرشناختی مورد ارزیابی قرار بگیرند که نشان از استعداد آنها برای حوزه انتخابی مورد مطالعه توسط کمیته پذیرش است که شامل مصاحبه های متعدد و مصاحبه های شخصی می باشد. این مصاحبه مشخص میکند که آیا فرد مناسب رشته پرستاری میباشد یا خیر در حالی که این قانون در کشور ما وجود ندارد. از نظر شرایط پذیرش دانشجو در دوره کارشناسی پرستاری میتوان گفت، نظام پذیرش متمرکز دانشجو و عدم وجود مصاحبه منجر به وجود اشکالاتی در سیستم آموزش پرستاری، در ایران گردیده است. تجارب موجود نشان میدهد که نمره کنکور حتی رتبه بالا به تنهایی ملاک مناسبی برای ادامه تحصیل در رشته پرستاری نیست. انجام مصاحبه باعث میشود که در صورت امکان از ورود داوطلبان بی علاقه یا داوطلبانی که فقط تلاش دارند تا از قافله قبول شدگان کنکور سراسری عقب نمانند، جلوگیری شود. یکی از روندهای مهم در آموزش علوم پزشکی نیز قراردادن معیارهای ورود به حرفه می باشد. مطالعات نشان داده اند

معیارهای ورود سبب نظام مندی و هدفمندی ورود دانشجو به حرفه می شود و از طرفی انصراف دانشجو از رشته را به حداقل می رساند و سبب رقابت در پذیرش افراد می شود [۱۱]. مصاحبه قبل از ورود به رشته پرستاری، فرصت بررسی ویژگی های شخصیتی، اخلاقی، علایق و ارزش های افراد علاقمند به رشته را فراهم می سازد و رشته پرستاری به افراد علاقمند به حرفه به عنوان یکی از پیش شرط های ارائه خدمات با کیفیت مناسب به مددجویان نیاز دارد [۴]. با توجه به هدف رشته پرستاری که همانا ارتقاء سطح سلامت عموم افراد جامعه و رفاه جسمی، روحی روانی و معنوی انسانهاست توجه به شرایط پذیرش دانشجو بسیار حائز اهمیت میباشد. لذا پیشنهاد میشود که دانشگاههای ایران از امارات الگو بگیرند و متقاضیان رشته پرستاری را جهت پذیرش مورد مصاحبه و ارزیابی قرار دهند [۳۱، ۳۲]. در بحث محتوای آموزشی دوره کارشناسی پرستاری مفاد مختلف درسی می توانند منعکس کننده ایده های مختلف آموزشی باشد [۳]. دروس عمومی گروه معارف ارائه شده در کشور ایران در مقایسه با کشور امارات شامل واحدهای بیشتری میباشد و در کشور امارات تنها دو درس فرهنگ اسلامی و جامعه امارات و تنوع فرهنگی ارائه میشود که با توجه به مذهب اکثریت مردم امارات و لزوم آشنایی پرستاران با تنوع فرهنگی این کشور جهت ارائه مراقبت مبتنی بر فرهنگ کافی و ضروری به نظر میرسد.

تعداد واحد دروس پایه دو کشور مشابه میباشد. در دروس کشور امارات درس آناتومی ارائه نمیشود و به جای آن درس سیستم های بدن انسان ارائه میشود که دروس آناتومی و فیزیولوژی را به صورت ادغام شده و با تکنیک های نوین آموزشی و چند رسانه ای ارائه میدهند. در واقع در کشور امارات تدریس دروس علوم پایه جهت فهم بهتر و ماندگاری آن به صورت ادغام شده تدریس می شود. ادغام یا تلفیق، تحت عنوان در هم آمیختن حوزه های محتوایی یا موضوعات درسی که در سنت نظامهای آموزشی به طور جداگانه و مجزا از یکدیگر در برنامه درسی گنجانده شده اند، تعریف می شود [۳۳].

در کشور امارات سه درس آموزش پرستاری (آشنایی با فرایندهای یاددهی و یادگیری و آموزش و ارزیابی)، انفورماتیک پرستاری (آشنایی با فناوری های مراقبت های بهداشتی و پرونده الکترونیک) و کارآفرینی و نوآوری و رهبری پایدار (آشنایی با مهارت های اولیه کارآفرینی و ایجاد

در آن کارورز جهت دستیابی به دانش و مهارت های لازم برای عملکرد به عنوان یک پرستار حرفه ای جهت شرکت در آزمون صدور مجوز حرفه ای وزارت بهداشت و پیشگیری امارات متحده عربی آماده می شود [۲۴]. در کشور ایران نخستین مرحله آزمون صلاحیت حرفه ای پرستاری برای کسب پروانه صلاحیت حرفه ای در سال ۱۳۹۹ برگزار شد [۳۷].

از جمله نقاط قوت دانشگاه امارات ارائه یک برنامه درسی پویا میباشد که آموزش عالی بالینی را ارائه می دهد، علوم پایه را با تجربه بالینی ادغام می کند و از فناوری های نوین استفاده می کند. در دانشگاه امارات یادگیری بالینی مزیت های دارد که دانشجویان را به سمت پرستاری مبتنی بر شواهد سوق میدهد که در واقع راهنمایی است برای پرستاران که چگونه نتایج تحقیقات پرستاری موجود در مقالات را برای بهترین عملکرد در بالین پرستاری به کار ببرند. از جمله اقدامات این دانشگاه برای تحقق این هدف روشهای تدریس شامل یادگیری مبتنی بر مشکل، یادگیری مبتنی بر تیم، یادگیری تعاملی مبتنی بر بیمار، مجازی شبیه سازی مبتنی بر شبیه سازی، یادگیری مبتنی بر مسئله در آموزش پزشکی و برنامه یادگیری بیمار مجازی است که نوآوری یادگیری مبتنی بر مشکل در آموزش پزشکی آنلاین مبتنی بر هوش مصنوعی با مشارکت دانشگاه پزشکی خلیج فارس و شرکت فناوری برتر سوئیس است. همچنین این دانشگاه به مرکز سیستم اطلاعات بیمارستان گلف نیز متصل است و دانشجویان بصورت عملی می توانند مهارت های لازم برای چگونگی ورود داده ها و بازیابی اطلاعات بیماران را در قالب چارت و به صورت آنلاین بیاموزند و دانشجویان از سال اول در معرض تماس بالینی با بیمار قرار می گیرند [۲۸، ۲۴]. به کارگیری روشهای آموزش نوین و مبتنی بر تفکر خلاق در این سیستم، از ضروریات آموزشی محسوب میشود. بنابراین مدرسین پرستاری در آموزش باید از روشهای آموزشی متفاوتی برای آموزش و یادگیری بهتر دانشجویان استفاده نمایند. بنابراین یادگیری آنلاین و به روز از سال اول و تماس با بیمار جهت آموزش از همان سال اول تحصیل و یادگیری از طریق بیمار مجازی از جمله مزیت ها و نقاط قوت این دانشگاه می باشد که میتواند الگوی خوبی برای دانشگاههای کشورمان باشد. در این راستا کشور امارات از پیشگامان استفاده از انفورماتیک بهداشتی و فناوری در مراقبت از بیمار است که در کوریکولوم کشور ایران علی

درک مفاهیم رهبری پایدار در دنیای مدرن در زمینه حرفه و ارتقاء تصمیم گیری متعادل بین رویکردهای حرفه ای و اخلاقی و امور مالی و تجاری) ارائه میشود. به نظر میرسد با توجه به تغییرات روزبه روز تکنولوژی و تاثیرات آن بر حرفه پرستاری و همچنین وقوع بحرانهای بهداشتی از جمله بیماری کووید-۱۹ که نیازمند روش های نوین مراقبتی متناسب با شرایط و تاکید بر مهارت های رهبری و مدیریت برای پرستاران، تدریس این دروس برای دانشجویان پرستاری لازم و ضروری به نظر میرسد. با توجه به مسئله جهانی شدن پرستاری و پیشرفت تکنولوژی و لزوم استفاده از فناوری اطلاعات در زمینه مدیریت دانش بنظر میرسد یکی از نقاط قوت دانشگاه امارات محسوب میشود که بهتراست دانشگاه های ایران نیز از این مقوله بهره گیری کنند.

در کشور امارات درس اخلاق حرفه ای در ۳ واحد و در ایران در ۱/۵ واحد ارائه میشود. با توجه به اهمیت این درس ساعت ارائه شده در ایران کم می باشد و همین موضوع باعث شده که بسیاری از دانشجویان پرستاری و حتی پرستاران شاغل در بیمارستان در ایران با مسائل قانونی مربوط به شغل و حتی حیطه وظایف و اختیارات خود آشنایی نداشته باشند و اکثراً در موارد قضایی پیش آمده در محیط کار محکوم شوند. از طرفی با توجه به ماهیت رشته پرستاری و کار در موقعیتهای ارتباطات اجتماعی به خصوص با بیماران، این رشته نیازمند یادگیرندگانی است که از قوه ابتکار و پندار خلاق برخوردار باشند. این امر موجب میشود که آنها در برخورد با مسائل پیچیده بیماران، به راه حل های خلاقانه، کارساز و مؤثر دست یزنند و از قدرت حل مسأله بالایی برخوردار شوند [۳۴].

آموزش بالینی با هدف ایجاد تغییر در دانشجو برای مراقبتهای بالینی انجام میگردد و دانشجو در پایان دوره قادر باشند دانش نظری خود را به مهارت های ذهنی، روانی و حرکتی تبدیل نمایند [۳۵]. دانشجویان پرستاری ایران در محیط بالینی، طی سه سال اول تحت نظارت و راهنمایی مستقیم مربیان خود و در سال آخر تحت راهنمایی مستقیم کارکنان پرستاری و نظارت مربیان خود امارات روند آموزش بالینی از ساده به دشوار است. دانشجویان در محیط بالینی تحت نظارت و راهنمایی مستقیم مربیان خود در طی سه سال اول دانشجویی و در سال آخر تحت راهنمایی مستقیم کارکنان پرستاری و نظارت مربیان خود می باشند [۳۶]. یک دوره کارآموزی ۶ ماهه اجباری نیز بعد از پایان دوره تحصیلی در نظر گرفته شده است که

رغم اهمیتش به آن توجهی نشده است.

این موضوع نادیده گرفته شده است. تدریس برخی از دروس علوم پایه به صورت تلفیق شده جهت فهم و ماندگاری بیشتر که پیشنهاد می شود در ایران نیز از این روشهای نوین تدریس استفاده شود. یکی دیگر از نقاط قوت برنامه های پرستاری امارات استفاده از جدیدترین تکنولوژی های دنیا از جمله بیماری مجازی است که موجب تماس بیشتر دانشجویان با محیط بالینی و بیماران از سال های اول می شود.

سیاسکزاری

مقاله حاضر برگرفته از پژوهش مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی و کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۰ و به کد اخلاق شماره IR.UMSHA.REC.1401.040 می باشد. نویسندگان این پژوهش از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان تشکر می کنند.

تضاد منافع

بدین وسیله نویسندگان تصریح می نمایند که هیچ گونه تضاد منفعی در خصوص پژوهش حاضر وجود ندارد.

References

1. Ma C, Fouly H, Li J and D'Antonio P. The education of nurses in china and egypt. Nurs Outlook 2012; 60(3): 127-133. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2011.08.002>
2. Arian M, Nobahar M and Babamohamadi H. Comparative study of nursing master's education program in iran and john hopkins school of nursing, America. Journal of Nursing Education 2018; 7(3): 34-48.
3. Deng F. Comparison of nursing education among different countries. Chinese Nursing Research 2015; 2(4): 96-98. <https://doi.org/10.1016/j.cnre.2015.11.001>
4. Baghaei R, Mihandoust S, Hosseinzadegan F, Mokhtari L. Comparison of the curriculum of undergraduate nursing education in iran, turkey and jordan. Journal of Nursing Education 2018; 7(4): 39-47. <https://doi.org/10.52547/ethicnurs.7.1.2.363>
5. Aghaei N, Babamohamadi H and Nobahar M. Comparative study of the iranian nursing

نتیجه گیری

با توجه به نتایج مطالعه تطبیقی انجام شده یافته هایی در رابطه با نظام آموزشی کشور امارات به عنوان نقطه قوت و الگویی برای طراحان برنامه آموزشی پرستاری کشور ایران کسب شد که توصیه می شود با توجه به شرایط و امکانات کشورمان توسط مسئولین مدنظر قرار بگیرند. از جمله نقاط قوت کشور امارات توجه خاص به زبان های بین المللی مثل انگلیسی از مقطع پیش دبستانی می باشد و معیار قرار دادن مدرک معتبر زبان انگلیسی به عنوان معیار قبولی در رشته پرستاری برای همه دانشجویان بومی و غیر بومی می باشد و در فلسفه رشته نیز بین المللی شدن و ارتباط ذکر شده است. در نظر گرفتن دوره های معادل که خود انگیزه ای برای ارتقا دانش برای کسانی که امکان حضور در دوره های منظم را ندارند می باشد. در عناوین درسی، توجه به دروس مرتبط با اخلاق و نوآوری و رهبری که جایگاه مهمی در پرستاری دارد که در برنامه درسی ایران نیز پیشنهاد می شود این واحد لحاظ گردد. توجه به آشنایی با فرهنگ های متعدد در امارات، که مطالعات توجه بیشتر در این زمینه را مطرح نموده اند، در ایران با توجه به قومیت های مختلف برنامه سراسری در کل کشور اجرا می شود و bachelor's degree program with the international Islamic University of Malaysia. Journal of Nursing Education 2019; 7(6): 47-58.

6. Salminen L, Stolt M, Saarikoski M, Suikkala A, Vaartio H, Leino H. Future challenges for nursing education-a european perspective. Nurse Education Today 2010; 30(3): 233-238. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2009.11.004>
7. Matbouei M, Babamohamadi H and Nobahar M. Comparative study of master's community health nursing in iran with Chiang Mai University of Thailand. Journal of Nursing Education 2019; 8(4): 81-89.
8. Khorashadizadeh F, Karimi Moonaghi H. Systematic strategy in nursing curriculum in American, Canadian, Australian nursing and proposed way for applying it in Iranian nursing curriculum: A comparative study. Journal of Medical Education & Development 2017; 12(2): 2-12.
9. Kermansaravi F, Navidian A, Yaghoubinia F. Nursing students' views of nursing education

- quality: a qualitative study. *Global Journal Of Health Science* 2015; 7(2): 351-359. <https://doi.org/10.5539/gjhs.v7n2p351>
10. Sadooghiasl A, Navab E, Sadoghiasl A. A comparative study of geriatric nursing curriculum in iran and usa. *Iran J Nurs Res* 2015; 10(2): 95-103.
11. khorashadizadeh F, Karimi Moonaghi H. A comparative study on nursing curriculum in american, canadian, australian nursing based on problem- based strategy and proposed way for applying it in iranian nursing curriculum. *Research in Curriculum Planning* 2018; 15(57):57-66.
12. Peimani M, Aalaa M, Pajouhi M. Faculty support for curriculum development in nursing education. 5th floor, endocrinology and metabolism research institute, shariati hospital tehran Iran 2011;8(21):55-59.
13. Wang C. Closing the gap in nursing education: comparing nursing registration systems in australia and china. *Chinese nursing research* 2016; 3(1): 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.cnre.2016.03.001>
14. Borzo S, Oshvandi Kh, Cheaghi F, Moayed M. Comparative study of nursing phd education system and curriculum in iran and john hopkins school of nursing. *Education Strategies in Medical Sciences* 2016; 9(3): 194-205.
15. Ashrafi Z, Babamohamadi H, Nobahar M. Comparative study of master's critical care nursing program in iran and melbourne, australia and strategies for promotion in iran. *Journal of Nursing Education* 2019; 8(2): 1-5.
16. Rafati F, Khandan M, Sabzevari S, Nouhi E. Comparative study of nursing phd curriculum in iran and widener university. *Iranian Journal of Medical Education* 2015; 15: 555-568.
17. Kahya O, Hoşgörür V. Comparing inclusive education inturkey and argentina. *International Online Journal Of Education And Teaching* 2018; 5(1): 82-92. <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/227/222>
18. Wojniak J, George ZF Bereday, Fijałkowski Z. comparative method in educational research : EDP Sciences. *SHS Web of Conferences* 2018; <https://doi.org/10.1051/shsconf/20184801050>
19. Azizi S, Nobahar M, Babamohamadi H. Undergraduate nursing curriculum at iranian and universities and widener university in the usa. *Journal of Nursing Education* 2019; 8(2): 8-19
20. Brownie's Lab S. Nursing workforce capacity building in the uae: progress, issues and matters of assessment. Conference: Nursing Workforce Capacity Building in the UAEAt: Abu Dhabi UAE 2012;1-32.
21. Kalisch B, Liu Y. Comparison of nursing: china and the united states. *Nursing Economics* 2009;27(5): 322-323.
22. Al-Yateem N, Almarzouqi A, Maria Dias J, Saifan A, Timmins F. Nursing in the United Arab Emirates: current challenges and opportunities 2018; 1-11. <https://doi.org/10.1111/jonm.12984>
23. Hajbaghery A, Dianati M. The compatibility of students' personality for studying nursing and working in their profession. *Iranian Journal of Medical Education* 2005; 4(12): 5-10.
24. Hajbaghery A, Lotfi M. Evaluation of influencing factors and their effects on students' interest towards nursing at kashan university of medical sciences. *Jundishapur Education Development Quarterly* 2013; 6(2): 99-106.
25. R Hu X. Development history and current situation of nursing education in australia. *Chin J Nurs Educ* 2015; 12(26): 876-879. https://doi.org/10.5630/jans1981.23.2_40
26. Aghazadeh M, Saneh A. A study on the diffusion and implementation of curriculum evaluation results. *J Educ Innov* 2010; 8(32): 154-187.
27. Changae F, Fatemeh J, Behrooz F, Shirkhani S. The viewpoints of faculty members of khorramabad school of medicine iran. *J Qual Res Health Sci* 2018; 7(3): 299-308.
28. Gholamhosseini L, Hanafiye Moghadas M, Vandae O. Value and status of professional morality in the providing nursing services. *Paramedical Sciences and Military Health* 2015; 10(1): 55-62.
29. Taniyama M, Kai L, Akahashi M. Differences and commonalities in difficulties faced by clinical nursing educators and faculty in Japan: a qualitative cross-sectional study. *BMC Nursing and Midwifery Journal* 2012; 11(21): 55-59. <https://doi.org/10.1186/1472-6955-11-21>
30. Farsi Z, Dehghan Nayeri N, Negarandeh R, Broomand S. Nursing profession in iran: an overview of opportunities and challenges. *Japan Journal of Nursing Science* 2010; 7(1): 9-18. <https://doi.org/10.1111/j.1742-7924.2010.00137.x>